

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

EUROPA MAŁYCH OJCZYŹN

Uniwersytet Europejski Viadrina
i Collegium Polonicum

Nowy ład europejski

Architektura europejska

Europa Zachodnia po Maastricht

Rosja – imperium czy państwo
narodowe?

Elity kulturalne Rosji

Tworzenie uprzedzeń narodowych

Regionalizacja w państwach Unii
Europejskiej

Standard Schleswig

Euroregion Karpaty

Euroregion „Pro Europa Viadrina”

Rozwój miast pogranicza
polsko-niemieckiego

1994

2

(271)

PL ISSN 0033-2437

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

tom 7, rok 1994

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

EUROPA MAŁYCH OJCZYZN

ARTYKUŁY

<i>Waldemar Pfeiffer</i> , Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą i Collegium Polonicum. Powstanie, koncepcja i plany rozwoju.	1
<i>Mieczysław Stolarczyk</i> , Jedność Europy jako element nowego (postulowanego) ładu europejskiego.	23
<i>Otto Holman</i> , Architektura europejska.	49
<i>Andrzej Graś</i> , Europa Zachodnia po Maastricht. Analiza prawna.	63
<i>Gerhard Simon</i> , Rosja – restauracja imperium czy początek europejskiego państwa narodowego?	85
<i>Grzegorz Wiśniewski</i> , Elity kulturalne wobec przemian w Rosji.	99
<i>Josef Klein</i> , Mechanizmy językowe w tworzeniu uprzedzeń narodowych.	115
<i>Janusz J. Węć</i> , Regionalizacja w państwach Unii Europejskiej (Republika Federalna Niemiec, Belgia, Włochy i Hiszpania).	129
<i>Wiesław Lesiuk</i> , Standard Schleswig. Duszpasterstwo i oświata mniejszości po obydwu stronach granicy.	147

MATERIAŁY

<i>Róbert Matejovič</i> , Euroregion Karpaty. Dylemat słowackiej dyplomacji.	163
<i>Klaus Baldauf</i> , Współpraca partnerskich miast Frankfurtu n. Odrą i Ślubic. Stowarzyszenie „Most Frankfurcki” – historia i działalność. Euroregion „Pro Europa Viadrina”.	170
<i>Bernard Ziegler</i> , Rozwój miast pogranicza – na przykładzie miast: Gubin-Guben, Ślubice-Frankfurt n. Odrą i Kostrzyn-Kietz (Küstrin).	184

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>Stanisław Sierpowski</i> , Przemiany w Europie postkomunistycznej w publikacjach włoskich (1989-1992).	189
---	-----

POLEMIKI I DYSKUSJE

<i>Lech Janicki</i> , Uwagi do artykułu Janusza Józefa Węca „Regionalizacja w państwach Unii Europejskiej (Republika Federalna Niemiec, Belgia, Włochy i Hiszpania)”.	197
<i>Tadeusz S. Willan</i> , Liderzy mniejszości niemieckiej na Warmii i Mazurach w krzywym zwierciadle Bożeny Domagały.	199
<i>Bożena Domagała</i> , Odpowiedź na list Tadeusza S. Willana.	202

OCENY I OMÓWIENIA

Wolfgang Heisenberg (Hrsg.), Die Vereinigung Deutschlands in europäischer Perspektive (omów. <i>L. Janicki</i>).	205
Tomasz Budnikowski, Niemiecki rynek pracy w epoce przemian strukturalnych i ustrojowych (omów. <i>J. Meller</i>).	207
Nowy ład międzynarodowy in statu nascendi. Pod red. W. Malendowskiego (omów. <i>K. Szymański</i>).	209
Hubert Orłowski, Heimat und Heimatliteratur in Vergangenheit und Gegenwart (omów. <i>W. Kunicki</i>).	211
Romain Yakemtchouk, L'Independance de l'Ukraine (omów. <i>T.S. Wróblewski</i>).	215
Henryk Chałupczak, II Rzeczpospolita a mniejszość polska w Niemczech (omów. <i>A. Poniatowska</i>).	217
„Swoi” i „obcy” na Górnym Śląsku. Z problematyki stosunków etnicznych. Pod red. K. Wódz (omów. <i>M. Wanatowicz</i>).	220
Ewa Nowicka, Magdalena Majewska, Obcy u siebie. Luteranie warszawscy (omów. <i>T. S. Wróblewski</i>).	224
Spoločności Ziemi Lubuskiej. Studia i materiały z badań socjologicznych. Pod red. J. Leońskiego (omów. <i>T. Rzepa</i>).	225
Kazimierz Sopuch, Władysław Dudziak, Z pogranicza kurpiowsko-mazurskiego 1945-1957; Elżbieta Konończuk, Mazurska obecność Erwina Kruka (omów. <i>A. Sakson</i>).	229

Z KRONIKI NAUKOWEJ

Bogdan Koszel, Główne kierunki polityki zagranicznej zjednoczonych Niemiec.	233
Paweł Cieliczko, Studenci o przemianach ustrojowo-politycznych w Europie Środkowo-Wschodniej.	234

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Lech Janicki, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Czesław Łuczak, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Tomasz Schramm, Tomasz Szarota, Lech Trzeciakowski, Wacław Wilczyński, Marian Wojciechowski, Anna Wolff-Powęska (przewodnicząca), Tadeusz S. Wróblewski

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, STARY RYNEK 78/79

Nakład 900 egz. Objętość: ark. wyd. 18, ark. druk. 15,25. Papier druk. sat. kl. III, 80g, 70×100.
Oddano do składu w kwietniu 1994 r. Podpisano do druku w sierpniu 1994 r. Druk ukończono w sierpniu 1994 r. Zam. nr 148/8.

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA – POZNAŃ, UL. HEWELIUSZA 40

INHALT

- Waldemar Pfeiffer*, Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder) und Collegium Polonicum. Its Origin, General Outline and Plans of Development
Gründung, Konzeption und Aufbaupläne
- Mieczysław Stolarczyk*, Einheit Europas als Element neuer Europaordnung
Otto Holman, Europäische Architektur
Andrzej Graś, Westeuropa nach Maastricht. Rechtsanalyse
Gerhard Simon, Imperiale Restauration oder Neubeginn als europäischer Nationalstaat?
Grzegorz Wiśniewski, Kulturellen Eliten angesichts der Wandlungen im Rußland
Josef Klein, Sprachliche Mechanismen in der Bildung der nationalen Vorurteile
Janusz J. Węc, Regionalisierung in den Mitgliedstaaten der Europäischen Union
Wiesław Lesiuk, Standard Schleswig. Seelsorge und Bildung der Minderheiten beiderseits der Grenze.
Róbert Matejovič, Euroregion Karpaten. Dilemmas der slowakischen Diplomatie
Klaus Baldauf, Zusammenarbeit der Partnerstädte Frankfurt (Oder) und Słubice. Geschichte und Wirken des Vereins „Frankfurter Brücke“. Euroregion „Pro Europa Viadrina“
Bernhard Ziegler, Grenzüberschreitende Standortentwicklung

CONTENTS

- Waldemar Pfeiffer*, The European University Viadrina in Frankfurt-upon-Oder and Collegium Polonicum. Its Origin, General Outline and Plans of Development
Mieczysław Stolarczyk, Unity of Europe as an Element of a New (Postulated) European Deal
Otto Holman, European Architecture
Andrzej Graś, Western Europe after Maastricht. Legal Analysis
Gerhard Simon, Russia – Restoration of an Empire or Beginning of an European National State
Grzegorz Wiśniewski, The Cultural Elite's Attitude Towards Changes in Russia
Josef Klein, Lingual Mechanisms in Creating National Prejudices
Janusz J. Węc, Regionalization in the States of European Union (German Federal Republic, Belgium, Italy and Spain)
Róbert Matejovič, Euroregion Karpaty. The Dilemma of Slovak Diplomacy
Klaus Baldauf, Partnership Collaboration of Frankfurt-upon-Oder and Słubice. The „Frankfurt Bridge“ Association – History and Activity. Euroregion „Pro Europa Viadrina“
Bernard Ziegler, Frontier Towns' Development Based on the Example of Gubin – Guben, Słubice – Frankfurt-upon-Oder and Kostrzyn – Kietz (Kustrin)